

SECTOR: Culturele sector

SUBSECTOR: Podiumkunsten

CLUSTER: Podiumtechniek

PROFIEL: 1. assistent podiumtechnicus

2. podiumtechnicus

3. toneelmeester

**In samenwerking met Vlaams Instituut voor
Vorming en Opleiding in de social-profit (VIVO)**

De infobank over beroepenstructuren en beroepsprofielen kan worden geraadpleegd op de SERV-website : www.serv.be, via de link beroepsprofielen.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	5
1. AFBAKENING EN OMSCHRIJVING	7
1.1 DOMEIN	7
1.2 AFBAKENING	9
1.2.1 DE ASSISTENT PODIUMTECHNICUS	10
1.2.2 DE PODIUMTECHNICUS	10
1.2.3 DE TONEELMEESTER	11
1.2.4 AANVERWANTE BEROEPEN	11
1.3 BEROEPSINHOUDE	12
1.3.1 DE ASSISTENT PODIUMTECHNICUS	13
1.3.2 DE PODIUMTECHNICUS	13
1.3.3 DE TONEELMEESTER	14
1.4 DOORGROEIMOGELIJKHEDEN	16
2. TAKEN EN COMPETENTIES	17
2.1 VOORBEREIDENDE TAKEN	19
2.1.1 PLANNEN EN ORGANISEREN VAN HET EIGEN WERK	19
2.1.2 VOORZIEN VAN DE NODIGE GRONDSTOFFEN EN MATERIEEL	20
2.1.3 ORGANISEREN EN INRICHTEN VAN DE WERKPLEK	20
2.2 UITVOERENDE TAKEN	21
THEATERMECHANICA	21
2.2.1 PLANNEN EN CONTROLEREN VAN DE THEATERMECHANICA	21
2.2.2 BEDIENEN VAN DE THEATERMECHANICA	21
DECOR	22
2.2.3 HET TECHNISCH DECORONTWERP UITWERKEN	22
2.2.4 HET TECHNISCH DECORONTWERP UITVOEREN	23
2.2.5 DE DECORMONTAGE VOORBEREIDEN	23
2.2.6 DE DECORMONTAGE UITVOEREN	23
LICHT	24
2.2.7 HET TECHNISCH LICHTONTWERP UITWERKEN	24
2.2.8 ASPECTEN VAN HET LICHTONTWERP UITVOEREN	25
2.2.9 DE LICHTTAFEL BEDIENEN	25
GELUID	26
2.2.10 HET TECHNISCH GELUIDSONTWERP UITWERKEN	26
2.2.11 ASPECTEN VAN HET TECHNISCH GELUIDSONTWERP UITVOEREN	26

2.2.12 DE GELUIDSAPPARATUUR BEDIENEN	27
AUDIOVISUELE TECHNIEKEN	27
2.2.13 AUDIOVISUELE TECHNIEKEN TOEPASSEN	27
SPECIALE EFECTEN	28
2.2.14 SPECIALE EFFECTEN CREËREN EN BEDIENEN	28
ONDERHOUD	28
2.2.15 ONDERHOUDEN EN HERSTELLEN VAN TECHNISCH GEAVANCEERDE ONDERDELEN	28
2.2.16 ONDERHOUDEN EN HERSTELLEN VAN TECHNISCH MINDER GEAVANCEERDE ONDERDELEN	28
OPBOUW EN AFBOUW	29
2.2.17 OPBOUWEN VAN DE VOORSTELLING	29
2.2.18 DE START VAN DE VOORSTELLING VOORBEREIDEN	29
2.2.19 DE TECHNISCHE NAZORG VAN DE VOORSTELLING VERZORGEN	29
2.2.20 AFBOUWEN VAN DE VOORSTELLING	30
OVERLEG	30
2.2.21 OVERLEGGEN MET DE ONTWERPERS EN MET DE TONEELMEESTER	30
2.2.22 OVERLEGGEN MET DE ANDERE PODIUMTECHNICI EN ASSISTENTEN PODIUMTECHNICI	30
ORGANISATIE, REALISATIE EN COORDINATIE	31
2.2.23 BEGELEIDEN VAN DE CREATIE VAN TECHNISCHE ONTWERPEN	31
2.2.24 VERANTWOORD BESTEDEN VAN DE NODIGE EN/OF TOEGEWEEZEN BUDGETTEN	31
2.2.25 VOORBEREIDEN VAN HET PODIUMTECHNISCH VERLOOP VAN EEN VOORSTELLING MET HET BEZOEKENDE OF ONTVANGENDE GEZELSCAP	31
2.2.26 DE OPBOUW VAN DE VOORSTELLING COÖRDINEREN	32
2.2.27 DE PODIUMTECHNIEK TIJDENS DE VOORSTELLING CONTROLEREN	33
2.2.28 HET PODIUMTECHNISCH VERLOOP VAN DE VOORSTELLING EVALUEREN	33
2.3 ONDERSTEUNENDE TAKEN	34
2.3.1 INSTAAN VOOR DE EIGEN VEILIGHEID TIJDENS HET WERKEN	34
2.3.2 INSTAAN VOOR DE VEILIGHEID VAN COLLEGA'S PODIUMTECHNICI, ACTEURS, HET PUBLIEK EN ANDERE BETROKKENEN	34
2.3.3 DE KNELPUNTEN IN VERBAND MET VEILIGHEID IN KAART BRENGEN	34
2.3.4 DE VEILIGHEID VOORBEREIDEN, COÖRDINEREN EN CONTROLEREN	35
2.3.5 KWALITEITSZORG	35
2.4 BEGINNENDE BEROEPSBEOEFENAAR	36
<u>3. COMPETENTIES</u>	<u>38</u>
3.1 ALGEMENE BEROEPSKENNIS	38
3.2 SLEUTELVAARDIGHEDEN	43
3.3 SPECIFIEKE VEREISTEN	44
<u>4. BIJZONDERE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN</u>	<u>44</u>

<u>5.</u>	<u>ARBEIDSORGANISATIE</u>	<u>45</u>
<u>6.</u>	<u>KNELPUNTEN</u>	<u>46</u>
<u>7.</u>	<u>TOEKOMSTIGE EVOLUTIES</u>	<u>46</u>
<u>8.</u>	<u>BEROEPSFICHE</u>	<u>47</u>
<u>9.</u>	<u>VERKLARENDE WOORDENLIJST</u>	<u>50</u>
	<u>LIJST VAN ORGANISATIES EN BEDRIJVEN DIE DEEL UITMAAKTEN VAN DE CONFERENTIES 'ASSISTENT PODIUMTECHNICUS, PODIUMTECHNICUS EN TONEELMEESTER'.</u>	<u>53</u>
	<u>BRONNEN - LITERATUURLIJST</u>	<u>55</u>

INLEIDING

In dit document beschrijven we de cluster van beroepen uit de podiumtechniek bestaande uit de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester.

In hoofdstuk 1 worden deze beroepen binnen de sector van de podiumkunsten gesitueerd en wordt aangegeven wat hun werkdomein is. We verhelderen waarom we kiezen voor een cluster van deze drie beroepen, lichten het verschil ertussen toe en schetsen de relatie met een aantal omliggende beroepen. Daarna volgt een overzicht van hun respectievelijke takenpakketten met een korte samenvatting en een situering van de doorgroeimogelijkheden van deze beroepen.

In hoofdstuk 2 gaan we dieper in op de taken en competenties van de assistent podiumtechnicus, podiumtechnicus en toneelmeester. We maken een onderscheid tussen voorbereidende, uitvoerende en ondersteunende taken. Doelstelling is het detecteren van competenties die nodig zijn voor de uitoefening van deze beroepen. De SERV maakt profielen die slaan op de doorsnee beroepsuitoefening en maakt dus abstractie van mogelijke verschillen tussen culturele organisaties onderling. We geven ook het beroepsprofiel aan van een beginnend beroepsbeoefenaar. Dit geeft een indicatie van wat iemand moet kennen en kunnen na een basisopleiding.

Hoofdstuk 3 geeft een samenvatting van de competenties die de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester nodig hebben om hun beroep uit te oefenen: het bestaat uit een overzicht van de algemene beroepskennis en sleutelvaardigheden.

Hoofdstuk 4 gaat kort in op de bijzondere arbeidsomstandigheden, meer bepaald op de mogelijke risico's die aan het uitoefenen van deze beroepen zijn verbonden.

De arbeidsorganisatie waarin de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester functioneren, wordt besproken in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 6 gaat over de specifieke kwalificatieproblemen voor deze beroepen.

De toekomstige evoluties die voor deze beroepen worden verwacht tenslotte zijn opgenomen in hoofdstuk 7.

“In verband met de leesbaarheid van de tekst is er voor gekozen om de mannelijke vorm te gebruiken. Waar hij of hem staat wordt uiteraard ook zij of haar bedoeld.”

1. AFBAKENING EN OMSCHRIJVING

1.1 DOMEIN

In dit punt situeren wij de beroepencluster podiumtechniek in zijn context, m.a.w. waar het beroep zoal kan voorkomen. Naast de term podiumtechniek wordt ook vaak van theatertechniek gesproken. Wij hanteren in het kader van dit document toch het begrip podiumtechniek omdat dit ruimer is dan theatertechniek, hetgeen naar de toekomst toe toch belangrijk is.

Assistent podiumtechnici, podiumtechnici en toneelmeesters komen hoofdzakelijk voor in theatergezelschappen, kunstencentra, cultuurcentra en gemeenschapscentra, schouwburgen en festivals. Deze organisaties houden zich onder meer bezig met de productie, presentatie en verspreiding van gesproken theater, dans, muziektheater, figuren- en straattheater, muziek, evenementen (bv. productpresentaties voor bedrijven) en tentoonstellingen.

Indien een dergelijke organisatie zelf geen podiumtechnici of gespecialiseerde technici in dienst heeft, doet ze een beroep op freelancers, gespecialiseerde toeleveranciers of interim-kantoren.

De organisaties kunnen in meer of mindere mate residentieel, receptief of reizend werken. Een reizende organisatie geeft voorstellingen van eenzelfde productie op verschillende locaties. Een residentiele organisatie werkt hoofdzakelijk op de eigen locatie. Doorgaans staat een reizende organisatie in voor een productie waarvan ze voorstellingen geeft in andermans infrastructuur. Deze laatste ontvangt een productie of werkt receptief.¹ De podiumtechnici van twee verschillende organisaties werken dan samen. Veel organisaties werken zowel residentieel als reizend. Bij een samenwerking kan er sprake zijn van co-productie.

In de sector van de podiumkunsten situeren de beroepen zich in vijf functiegroepen :

- artistieke
- technisch-artistieke
- logistieke
- administratieve
- publiekgerichte beroepen.²

De assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester behoren tot de technisch-artistieke beroepen en hebben professioneel het meest contact met de andere technisch-artistieke beroepen en met een aantal artistieke beroepen.

¹ In de plaats van reizend en receptief spreekt men ook van bezoekend en ontvangend.

² Zie de functieclassificatie van het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten.

Tot de technisch-artistieke beroepen behoren verder nog :

- de atelierberoepen, in het atelier worden zowel de decors als de kostuums gemaakt
- de rekwisiteur, die zich bezighoudt met het maken of kopen/huren van gevraagde rekwisieten en meubels
- de grimeur en kapper
- de kleedster
- de productie leider die zich bezighoudt met de praktische organisatie van het productieproces (repetities organiseren en dergelijke).

Tot de artistieke beroepen behoren :

- De auteur, dramaturg, componist
- de regisseur, choreograaf die instaan voor de uitwerking van een productieconcept en/of de artistieke leiding die instaat voor het bepalen van de visie
- de acteur, danser of zanger
- de scenograaf, kostuumontwerper
- de lichtontwerper, de geluidsontwerper,... die zorgen voor de uitwerking van ontwerpen voor de verschillende onderdelen van een productie (decor, licht, geluid, enz....).

Podiumtechnici en toneelmeesters verrichten werk in de volgende fasen van een productie:

- de creatie van een productie, zowel artistiek als technisch
- de voorbereiding ervan in een zaal
- de eigenlijke voorstelling
- de nazorg.

De creatiefase bevat zowel een artistieke als een technische component. De artistieke creatie is overwegend het werk van de regisseur, bijgestaan door de regieassistenten, de ontwerpers, de muzikanten, de acteurs en de technici. De technische creatie behoort tot het werk van de podiumtechnicus. Voor een goede uitvoering hiervan is een goede samenwerking nodig tussen de podiumtechnicus, de regisseur en de ontwerpers.

De hoofdactiviteiten van de voorbereiding en de nazorg van een productie zijn de opbouw en de afbouw. Tijdens de voorstelling moet de podiumtechnicus vooral apparatuur en toestellen bedienen (bv. de lichttafel, de trekken) en de decorchangements uitvoeren in functie van het ritme en het spel van de voorstelling.

Het werk van de podiumtechnicus betreft de realisatie van de volgende onderdelen van een productie:

- theatermechanica
- scenebeeld en decor
- licht
- geluid
- audiovisuele technieken
- speciale effecten.
- organisatie en realisatie en coördinatie

Theatermechanica betreft alle (mobiele en niet-mobiele) technische faciliteiten van een podium (toneeltoren, trekken, liften, enz.). Indien er een atelier en atelierwerkers zijn, dan worden de decorstukken daar door deze mensen gemaakt. Indien niet, dan staan de podiumtechnici daarvoor in of wordt de opdracht uitbesteed. Heel wat andere taken m.b.t. het decor (bv. stukken plaatsen, ophangen, bijwerken) gebeuren altijd door de podiumtechnici.

De speciale effecten bestaan gedeeltelijk uit eigen technieken maar daarnaast uit creatieve toepassingen van de andere onderdelen.

Rekwisieten en kostuums tenslotte rekenen we niet tot de podiumtechniek maar tot het werk van de rekwisiteur, het kledingatelier en de kleedster.³

1.2 **AFBAKENING**

We vatten de podiumtechniek hier op als een cluster van drie beroepen, namelijk: de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester.

In sommige organisaties maakt men niet altijd een onderscheid tussen assistenten podiumtechnici en podiumtechnici. Wij maken het onderscheid toch omdat het wel degelijk gaat om twee instapniveaus in de podiumtechniek. Mensen zonder een (podium)technische vooropleiding op hogeschoolniveau of zonder ervaring kunnen beginnen als assistent podiumtechnicus afhankelijk van de arbeidscontext. Anderen beginnen meteen als podiumtechnicus.

³ In kleine organisaties behoren rekwisieten en kostuums toch tot het werk van de podiumtechnicus.

1.2.1 De assistent podiumtechnicus

De assistent podiumtechnicus houdt zich *niet* bezig met het *uitwerken* van technische ontwerpen. Zijn taken beperken zich tot het *assisteren* van de podiumtechnicus bij het uitvoeren van technische ontwerpen. Hierbij richt hij zich vooral op technische taken en op taken die m.b.t. de meeste onderdelen van de podiumtechniek moeten gebeuren (bv. licht en klank installeren, laden en lossen,...). De podiumtechnicus daarentegen richt zich op de technisch complexere taken die vaak ook eigen zijn aan een bepaald podiumtechnisch onderdeel (bv. het instellen van de lichttafel).

1.2.2 De podiumtechnicus

Een deel van de taken van de podiumtechnicus vinden we terug in de creatiefase, waarin het artistieke concept wordt omgezet in een technisch concept. Het werk van de podiumtechnicus bestaat hier in het uitwerken en het uitvoeren van technische ontwerpen.

Het uitwerken van een technisch ontwerp komt in feite neer op het maken van een plan, waarin alle materialen, toestellen, apparatuur, enz. die men voor een productie wil gebruiken zowel als de wijze van implementatie daarvan in de zaal, worden opgetekend. Er bestaan technische ontwerpen per onderdeel van de podiumtechniek. Het uitvoeren van die technische ontwerpen omvat heel wat verschillende taken, gaande van het fabriceren van metalen constructies over het instellen van het mengpaneel tot het richten van spots, enzovoort. Tijdens de voorstelling staat de podiumtechnicus in voor het uitvoeren van dit concept met respect voor de timing en het ritme van de voorstelling. Bij het hernemen van de voorstelling op een andere locatie dient de podiumtechnicus dit concept aan te passen aan de lokale situatie met respect voor het uitgangspunt van de regie en het ontwerp.

Podiumtechnici zouden in principe een oplossing voorhanden moeten hebben voor alle eisen van de regisseur en zijn ontwerpers. Soms moeten podiumtechnici echter een beroep doen op gespecialiseerde bedrijven of op collega's die sterk gespecialiseerd zijn. Dit wijst op het enorme belang van communicatie, van een uitgebreide kennis van het werkveld (gespecialiseerde bedrijven enz...) en van het artistieke inzicht voor de podiumtechnicus.

Een podiumtechnicus kan zich specialiseren in een bepaald onderdeel van de podiumtechniek. Een dergelijk specialist heeft een algemeen inzicht in alle onderdelen van de podiumtechniek, maar heeft zich verder bekwaamd in de finesses van één bepaald onderdeel, zoals licht, geluid of speciale effecten.

Het gaat daarom niet telkens over een ander beroep. Het betreft hier immers een gradueel verschil dat groeit met persoonlijke interesses, ervaring en opleiding.

1.2.3 De toneelmeester

Niet elke organisatie heeft een eigen toneelmeester in huis. Vooral de grotere culturele organisaties hebben specifiek een of meerdere toneelmeesters in dienst. In de kleinere organisaties is het vaker zo dat een podiumtechnicus de eigen taken combineert met die van toneelmeester. Dit gebeurt soms via een rotatiesysteem, waarbij voor verschillende producties steeds een andere podiumtechnicus als toneelmeester optreedt.

De toneelmeester houdt zich bezig met de organisatie en coördinatie van de podiumtechnische zijde van zowat alle fasen van het productieproces. Hij onderhoudt de contacten met het bezoekende of ontvangende gezelschap, verzorgt het opmaken en uitwisselen van technische fiches en beheert de hem toegewezen budgetten. Hij coördineert en controleert alle fasen van het technische productieproces, van het uitwerken van ontwerpen tot en met het cuen tijdens de voorstelling. Tevens leidt hij de technische evaluatie van een voorstelling en van het gehele productieproces. Essentieel is dat de toneelmeester over de gehele technische lijn van de productie de cruciale beslissingen neemt en daar de eindverantwoordelijkheid over draagt. Gezien in veel gevallen de podiumtechnicus als toneelmeester optreedt spreekt het voor zich dat de toneelmeester naast de hierboven beschreven taken ook de taken en de competenties van een podiumtechnicus uitvoert en bezit.

De assistenten podiumtechnici en de podiumtechnici moeten de aanwijzingen van de toneelmeester strikt opvolgen.

1.2.4 Aanverwante beroepen

Voor heel wat producties doen theatergezelschappen en andere organisatoren beroep op extern personeel. Het kan daarbij gaan om specialisten in een of ander aspect van de podiumtechniek of om helpers, die vooral instaan voor het transporteren of verplaatsen van het materiaal.

Twee beroepen waarmee respectievelijk de toneelmeester en de podiumtechnicus in hun werk rechtstreeks te maken hebben zijn de productie leider en de ontwerper.

De productie leider is verantwoordelijk voor heel de praktische organisatie van het productieproces, van zodra een productie door de artistieke leiding aan hem wordt toegewezen.

Hij moet ervoor zorgen dat een productie binnen de gestelde limieten qua tijdspanne en budgetten kan worden verwezenlijkt. Onder andere moet hij dus de planning opstellen en de repetities zowel als de verschillende voorstellingen organiseren. Wat repetities betreft maakt men een onderscheid tussen artistieke en technische repetities, afhankelijk van welke aspecten van een productie erin aan bod komen. Naar het einde van een repetitieperiode worden beide aspecten natuurlijk samen gerepeteerd. De productie leider heeft dus o.a. een goed zicht nodig op de vereisten van een repetitie, qua nodige tijd, logistiek en manschappen. Wat de technische repetities betreft zal hij daaromtrent zo nodig met de toneelmeester overleg plegen.

Zoals reeds gezegd omvat de creatiefase zowel een artistieke als een technische creatie. De artistieke creatie is het werk van de regisseur, zijn regieassistenten en ontwerpers, de technische creatie van de podiumtechnicus. Het werk van de podiumtechnicus ligt in het directe verlengde van het werk van de ontwerpers, die de artistieke ontwerpen maken. Daarin worden de doelstellingen die men wil bereiken gedefinieerd. Vervolgens wordt de techniek die men daartoe wil inzetten door de podiumtechnicus gepreciseerd in zijn technische ontwerpen. Bijvoorbeeld, het artistiek ontwerp zegt welk licht men wil voor een bepaalde scène terwijl het technisch ontwerp zegt met welke spots men dat licht wil realiseren.

1.3 **BEROEPSINHOUD**

We geven een overzicht van de taken van de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester aan de hand van de verschillende fasen van het productieproces waarin ze werk verrichten.

Het belangrijkste werk tijdens de creatiefase is het *uitwerken* en het *uitvoeren* van de technische ontwerpen. In de creatiefase moet er overleg zijn met het artistieke personeel want de parameters van het technisch ontwerp moeten ook in overeenstemming zijn met het artistiek concept.

Tijdens de voorbereiding van een voorstelling moet de scène volledig worden opgebouwd. Bij het naderen van de voorstelling dient het geheel in startsituatie te worden gebracht zodat alle podiumtechnische ingrepen tijdens de voorstelling vlot kunnen verlopen. Bij herhaaldelijke voorstellingen op éénzelfde locatie moeten de dagelijkse voorbereidingen gebeuren: de techniek moet gecontroleerd en zo nodig hersteld worden, alles dient te worden schoongemaakt.

Tijdens de eigenlijke voorstelling moet apparatuur zoals lichttafel en mengpaneel *bediend* worden en dienen alle theatermechanische changemenen te gebeuren (van een doek dat moet neergaan tot een wissel van het decor).

Het is hier van belang dat de podiumtechnicus snel kan ingrijpen als situaties (dreigen) mis te lopen en dat hij artistieke feeling heeft.

Tot de nazorg behoren het afbouwen van de scène, de debriefing, waarin het verloop van de voorstelling wordt geëvalueerd, en de archivering, waarbij belangrijke documenten en technische documentatie omtrent de voorstelling worden geklasseerd.

Een voorstelling kan doorgaan op de locatie waarvoor de technische ontwerpen zijn bedacht of op een andere locatie. In het laatste geval dienen de technische ontwerpen en bijgevolg ook bepaalde onderdelen aan de nieuwe locatie te worden *aangepast*. Vaak dient dan ook nog eens het *transport* naar die nieuwe locatie te gebeuren en moet de vrachtwagen geladen en gelost worden.

1.3.1 De assistent podiumtechnicus

De belangrijkste taken van de assistent podiumtechnicus situeren zich in de voorbereiding en de nazorg. Hij zal onder leiding van podiumtechnici grotendeels instaan voor de opbouw en de afbouw: dit betekent onder meer dat hij zaken naar hun juiste locatie moet brengen, transporteren of verplaatsen, vasthechten, ophangen, inhangen, verbinden met kabels, enz. Natuurlijk werken de assistenten podiumtechnici ook mee tijdens een voorstelling. Hun bijdrage situeert zich dan voornamelijk op theatermechanisch vlak (trekken bedienen, changementen doen). Ook tijdens de creatiefase zijn ze vaak paraat om de podiumtechnici bij te staan: bv. zullen zij de spots inhangen en richten terwijl de podiumtechnicus ook de lichttafel instelt.

1.3.2 De podiumtechnicus

De belangrijkste taken van de podiumtechnicus kunnen we achterhalen door in te zoomen op de creatiefase. Tijdens deze fase moeten de technische ontwerpen worden uitgewerkt en uitgevoerd in functie van het artistieke concept. Het uitvoeren van technische ontwerpen moeten we in een aantal taken opsplitsen. Heel wat apparatuur moet worden ingesteld en bediend; de lichttafel, het mengpaneel, de handbediende of de geautomatiseerde trekken, enz. De goede werking van onderdelen of van een systeem moet regelmatig worden gecontroleerd (het 'trouble shooting' hoort hiertoe). Heel wat onderdelen moeten worden gemaakt, bv. decorstukken, rekvisieten, maar soms ook 'afwijkende' spots en andere constructies. Alle onderdelen moeten op één of andere wijze op de locatie van de voorstelling worden geïmplementeerd: decorstukken, het lichtstelsel, het geluidssysteem, enz. Regelmatig moeten onderdelen worden onderhouden of hersteld.

Het is evident dat de podiumtechnicus doorheen het creatieproces vaak overleg moet plegen met de ontwerpers. Het is daarom belangrijk dat hij artistieke voeling heeft. Natuurlijk moet hij tegelijk voortdurend de haalbaarheid van zijn ontwerpen in het achterhoofd houden, zowel qua prijs, qua techniek als eventueel qua hanteerbaarheid.

1.3.3 De toneelmeester

De activiteiten van een toneelmeester kunnen we vergelijken met deze van een podiumtechnicus. Het zijn echter de bijkomende taken die een toneelmeester onderscheiden van een podiumtechnicus. Het werk van de toneelmeester betreft immers de organisatie van de podiumtechnische zijde van *alle* fasen van het productieproces. Het zwaartepunt ligt daarbij telkens op de coördinatie, controle en evaluatie van het werk van de podiumtechnici en assistenten podiumtechnici. Bijvoorbeeld zal hij het vertaalproces van artistieke in technische ontwerpen, de opbouw van de voorstelling en de podiumtechnische interventies tijdens een voorstelling coördineren, controleren en evalueren. Tevens onderhoudt hij de contacten met het bezoekende of ontvangende gezelschap, verzorgt hij het opmaken en uitwisselen van technische fiches en beheert de hem toegewezen budgetten. Tenslotte neemt hij de cruciale beslissingen en draagt over de hele lijn van het technische productieproces de eindverantwoordelijkheid.

De podiumtechnische beroepen zijn zeer interactieve beroepen waarin overleg en communicatie een belangrijke rol spelen.

- Assistenten podiumtechnici zullen vooral overleggen met collega's assistenten podiumtechnici en podiumtechnici omtrent de dagelijkse organisatie van het werk.
- Podiumtechnici die technische ontwerpen uitwerken zullen regelmatig moeten overleggen met ontwerpers, alsook met de toneelmeester.
- Doorheen alle fasen van het technische productieproces is de toneelmeester tenslotte de spilfiguur in dit overleg. Zo overlegt hij met de podiumtechnici en ontwerpers in het kader van de creatie van ontwerpen, met de financieel directeur in het kader van het beheer van de budgetten en met de contactpersonen van het bezoekende of ontvangende gezelschap in het kader van de concrete organisatie van een voorstelling.

Het is duidelijk dat de rol van communicatie en overleg stijgt met de verantwoordelijkheid van het beroep dat men binnen de podiumtechniek heeft.

Ook de kennis speelt een belangrijke rol voor de podiumtechnici : De podiumtechnicus heeft voor zijn werk verschillende types van kennis nodig. We onderscheiden technische van artistieke kennis.

- Technische kennis delen we verder op in
 - 1) theoretische kennis

- 2) technische kennis in strikte zin
- 3) kennis van mogelijkheden
- 4) kennis van methoden en technieken.

Het belang van de verschillende types van technische kennis varieert met de aard van de taken. Om technische ontwerpen te kunnen uitwerken moet men vooral goed op de hoogte zijn van het marktaanbod qua apparatuur en materiaal en de mogelijkheden ervan kennen. Om apparatuur in te stellen en te bedienen moet men vooral thuis zijn in de methoden daartoe. Voor de andere taken (controleren, maken, implementeren, onderhouden en herstellen) is ook theoretische maar vooral technische kennis van belang.

Natuurlijk zijn theoretische en vooral technische kennis voor elk type van taak belangrijk. Men moet immers niet alleen in staat zijn om apparatuur in te stellen en te bedienen maar ook om haar werking te controleren en zo nodig in te grijpen, en dat vraagt technische kennis. Het uitwerken van technische ontwerpen vereist dat men kan oordelen over de technische haalbaarheid van een ontwerp.

- De artistieke kennis betreft hoofdzakelijk de domeinen *dramaturgie* en *scenografie*.⁴

Zowel de vereiste technische als de vereiste artistieke kennis variëren voor de verschillende onderdelen van de podiumtechniek. Zo is kennis van mechanica van cruciaal belang voor het werken met theatermechanica, materialenkennis voor het maken van decors, kennis van elektriciteit voor het implementeren van een licht- of geluidssysteem. En zo heeft de scenograaf kennis nodig van de geschiedenis, stijlen en stromingen in de scenografie, de lichtontwerper van de geschiedenis, stijlen en stromingen in de lichttechniek, de geluidsontwerper van de muziekgeschiedenis, stijlen en stromingen in de muziek, enz....

De assistent podiumtechnicus moet voor zijn werk hoofdzakelijk thuis zijn in een aantal methoden en technieken, bijvoorbeeld voor het bedienen van trekken, het laden en lossen, het transporteren en verplaatsen. Daarnaast moet hij natuurlijk ook kennis hebben van domeinen zoals mechanica en elektriciteit.

Veiligheid is in het podiumtechnische domein een bijzonder complexe aangelegenheid. Enerzijds moeten podiumtechnici instaan voor hun eigen veiligheid en voor de veiligheid van andere personen die tijdens dezelfde activiteiten werken, als daar zijn de regisseur, de dirigent, acteurs, muzikanten, enz. Anderzijds moeten ze mee instaan voor de veiligheid van het publiek tijdens de voorstellingen. Vermits podiumtechnici in zoveel omstandigheden en met zoveel onderdelen werken, moeten ze met heel wat veiligheidsoverwegingen rekening houden. Dit vraagt van de podiumtechnicus en van de assistent podiumtechnicus de juiste kennis en inzicht, maar zeker ook de juiste houding. Veiligheid moet in alle omstandigheden een hoofdbekommernis zijn.

⁴ Zie de verklarende woordenlijst voor definities.

Podiumtechnici en assistenten podiumtechnici worden ook vaak ingezet voor het onderhoud van de gebouwen waarin ze werken. Ook hier is het veiligheidsaspect, dat te maken heeft met de evacuatie van het publiek in het geval van problemen, kennis van publieksstromen, van evacuatieprincipes en methoden, zeer belangrijk.

Samenvattend:

De *assistent podiumtechnicus* assisteert de podiumtechnicus bij het uitvoeren van technische ontwerpen. Zijn belangrijkste taken situeren zich in de voorbereiding en de nazorg, meer bepaald de opbouw en de afbouw, van een voorstelling. Hij staat dus onder meer in voor de implementatie van de verschillende podiumtechnische onderdelen in de zaal.

De *podiumtechnicus* staat in voor de realisatie van de podiumtechnische zijde van een wijde waaier aan voorstellingen, optredens, evenementen, enz. Hij is bij deze activiteiten betrokken van bij de creatie tot aan de nazorg. Zijn belangrijkste taken zijn het ontwerpen en het uitvoeren van technische ontwerpen, dit in alle onderdelen van de podiumtechniek, namelijk theatermechanica, decor, licht, geluid, audiovisuele technieken en speciale effecten.

De *toneelmeester* houdt zich bezig met de organisatie van de podiumtechnische zijde van alle fasen van het productieproces. Zijn werk betreft de coördinatie, controle en evaluatie van het gehele technische productieproces. Tevens verzorgt hij het overleg met het bezoekende of ontvangende gezelschap omtrent technische aangelegenheden en draagt hij de eindverantwoordelijkheid over het hele technische productieproces.

1.4 DOORGROEIMOGEELIJKHEDEN

Een aantal podiumtechnici beginnen als assistent podiumtechnicus en groeien na verloop van tijd door naar het beroep podiumtechnicus. Als assistent zien ze natuurlijk veel facetten van de podiumtechniek. Zo wordt vaak hun diepere interesse voor bepaalde podiumtechnische onderdelen gewekt en doen ze tegelijk veel ervaring op. Daarnaast beginnen er ook mensen rechtstreeks als podiumtechnicus, zij het vanuit een hogere opleiding.

Mensen die werkzaam zijn in de podiumtechniek hebben meerdere doorgroeimogelijkheden. Ze kunnen ondermeer doorgroeien tot ontwerper, productie leider, leider van de technische ploeg of gebouwbeheerder. Tenslotte kunnen podiumtechnici ook doorgroeien naar toneelmeester.

Deze heeft immers een zeer ruime ervaring met de podiumtechniek nodig om de technische zijde van het productieproces te kunnen organiseren.

2. TAKEN EN COMPETENTIES

Hieronder bespreken we het takenpakket van de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester. Voor elke takentabel geven we eerst de taken weer die de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester gemeenschappelijk hebben. Vervolgens geven we taken weer die daarbovenop van toepassing zijn voor de podiumtechnicus en de toneelmeester. Tot slot worden dan de taken die enkel voor de toneelmeester relevant zijn weergegeven. De reden om de taken op deze wijze weer te geven is omdat de takenpakketten dicht bij elkaar staan en bijgevolg ook vaak met elkaar overlappen.

We delen het takenpakket op in *voorbereidende*, *uitvoerende* en *ondersteunende* taken. De *voorbereidende* taken zijn die taken die voorafgaand aan de uitvoerende taken verricht moeten worden. Het kan onder meer gaan om het plannen van de uit te voeren activiteiten, het klaarzetten van materiaal,... . Het gaat dus heel specifiek om taken die verricht worden ter voorbereiding van het eigen werk en niet ter voorbereiding van het werk van anderen. De meeste van deze voorbereidende taken komen in alle beroepen voor. **De uitvoerende taken maken de echte kern van het beroep uit.** De *ondersteunende* taken zijn taken die doorheen het volledige takenpakket moeten worden toegepast en die voor de meeste beroepen gelden. Het gaat onder meer om het naleven van algemene voorschriften m.b.t. kwaliteitszorg, veiligheid en milieu.

Per taak zullen tevens de competenties vermeld worden, die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van die welbepaalde taak. Onder competenties verstaan we de reële en individuele capaciteit om kennis (theoretische en praktische) vaardigheden en attitudes in het handelen aan te wenden, in functie van de concrete, dagdagelijkse en veranderende werksituatie en in functie van persoonlijke en maatschappelijke activiteiten.

Vorbereidende taken (2.1)

- Plannen en organiseren van het eigen werk (2.1.1)
- Voorzien van de nodige grondstoffen en materieel (2.1.2)
- Organiseren en inrichten van de werkplek (2.1.3)

Uitvoerende taken (2.2)

- Plannen en controleren van de theatermechanica (2.2.1)
- Bedienen van de theatermechanica (2.2.2)
- Het technisch decorontwerp uitwerken (2.2.3)
- Het technisch decorontwerp uitvoeren (2.2.4)
- De decormontage voorbereiden (2.2.5)

- De decormontage uitvoeren (2.2.6)
- Het technisch lichtontwerp uitwerken (2.2.7)
- Aspecten van het lichtontwerp uitvoeren (2.2.8)
- De lichttafel bedienen (2.2.9)
- Het technisch geluidsontwerp uitwerken (2.2.10)
- Aspecten van het technisch geluidsontwerp uitvoeren (2.2.11)
- De geluidsapparatuur bedienen (2.2.12)
- Audiovisuele technieken toepassen (2.2.13)
- Speciale effecten creëren en bedienen (2.2.14)
- Onderhouden en herstellen van technisch geavanceerde onderdelen (2.2.15)
- Onderhouden en herstellen van technisch minder geavanceerde onderdelen (2.2.16)
- Opbouwen van de voorstelling (2.2.17)
- De start van de voorstelling voorbereiden (2.2.18)
- De technische nazorg van de voorstelling verzorgen (2.2.19)
- Afbouwen van de voorstelling (2.2.20)
- Overleggen met de ontwerpers en met de toneelmeester (2.2.21)
- Overleggen met de andere podiumtechnici en assistenten podiumtechnici (2.2.22)
- Begeleiden van de creatie van technische ontwerpen (2.2.23)
- Verantwoord besteden van de nodige en/of toegewezen budgetten (2.2.24)
- Voorbereiden van het podiumtechnische verloop van een voorstelling met het bezoekende of ontvangende gezelschap (2.2.25)
- De opbouw van de voorstelling coördineren (2.2.26)
- De podiumtechniek tijdens de voorstelling controleren (2.2.27)
- Het podiumtechnische verloop van de voorstelling evalueren (2.2.28)

Ondersteunende taken (2.3)

- Instaan voor de eigen veiligheid tijdens het werken (2.3.1)
- Instaan voor de veiligheid van collega's podiumtechnici, acteurs, het publiek en andere betrokkenen (2.3.2)
- De knelpunten in verband met veiligheid in kaart brengen (2.3.3)
- De veiligheid voorbereiden, coördineren en controleren (2.3.4)
- Kwaliteitszorg (2.3.5)

LEESWIJZER

Onderstaande tabellen dienen als volgt gelezen te worden :

Wanneer er in de grijze balk assistent podiumtechnicus, podiumtechnicus en toneelmeester staat betekent dit dat de taken en competenties eronder gemeenschappelijk zijn voor deze drie beroepen. Staat er enkel podiumtechnicus en toneelmeester betekent dit dat de onderstaande taken en competenties gemeenschappelijk zijn voor de podiumtechnicus en de toneelmeester. Staat er enkel toneelmeester, dan gaat het om taken en competenties die enkel van toepassing zijn voor de toneelmeester.

2.1 VOORBEREIDENDE TAKEN

2.1.1 Plannen en organiseren van het eigen werk

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lezen en bestuderen van het laadplan, zaalplan, decorplan, technisch geluidsplan, technisch lichtplan, enz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht in de methode volgens dewelke het betreffende plan is opgesteld
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zijn dag goed plannen om tijdig aanwezig te zijn 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rekening kunnen houden met alle omstandigheden die zich onderweg naar de voorstellingslocatie kunnen voordoen ➤ Kunnen inschatten van benodigde tijd voor de voorbereidingen
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vaststellen van knelpunten of problemen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de mogelijkheden en de beperkingen en hieruit conclusies kunnen trekken qua realiseerbaarheid van een productie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Volgen van repetities en productievergaderingen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de gang van zaken wat betreft repetities en productievergaderingen en een zinvolle inbreng kunnen doen
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Opstellen van werkschema's (weekschema's, maandschema's) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zich een correct beeld kunnen vormen van al het werk dat in een bepaalde periode moet gebeuren ➤ Werkschema's flexibel kunnen aanpassen aan de noden van het moment, onverwachte complicaties, enz. ➤ Kennis van planningstechnieken

➤ Opstellen van een arbeidsverdeling	➤ Zich een correct beeld kunnen vormen van al het werk dat de technische ploeg als geheel te wachten staat ➤ Een juiste kijk hebben op de individuele competenties van alle leden van de technische ploeg ➤ Kennis van sociale wetgeving en specifieke CAO's van toepassing op de sector ➤ Kennis van conflicthantering
➤ Vergaderingen leiden	➤ Inzicht in principes voor het leiden van vergaderingen en ze kunnen toepassen

2.1.2 Voorzien van de nodige grondstoffen en materieel

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Bepalen van het benodigde materiaal en materieel	➤ Kennis van het te gebruiken materiaal en materieel en ermee kunnen werken

2.1.3 Organiseren en inrichten van de werkplek

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Opstellen en gebruiken van ladders en rolsteigers	➤ Kunnen kiezen van geschikte ladders en rolsteigers
➤ Gebruiken van een hoogwerker	➤ Kunnen werken met en besturen van de hoogwerker
➤ Inrichten van de materiaalopslag en aanbrengen van aanduidingen en markeringen	➤ Kennis en kunnen toepassen van principes voor materiaalopslag ➤ Kennis van vereiste aanduidingen en markeringen

2.2 UITVOERENDE TAKEN

THEATERMECHANICA

2.2.1 Plannen en controleren van de theatermechanica

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Het laad- en zaalplan maken	➤ Inzicht in de methode volgens dewelke het plan is opgesteld
➤ Controleren van de ophangingspunten op correcte bevestiging en overbelasting	➤ Kennis van de maximum belastbaarheid van een trek en kunnen controleren ervan ➤ Kunnen onderzoeken van puntlasten (het maximale gewicht dat op een bepaald punt aan een trek mag hangen)

2.2.2 Bedienen van de theatermechanica

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Bevestigen van doeken, spots, geluidsonderdelen en decorstukken aan de trekken en/of vaste ophangpunten, in de goede volgorde ⁵	➤ Kennis van de maximum belastbaarheid van een trek en kunnen nagaan van de belasting ➤ Kennis van puntlasten ➤ Kennis en kunnen toepassen van de technieken voor het bevestigen van de verschillende onderdelen aan de trekken (bv. decor: haken, staakabels, harpen, touwen, takels en trussen)
➤ De tegengewichten inleggen	➤ Kennis en kunnen toepassen van hef- en tiltechnieken ➤ Kennis en kunnen toepassen van de methode voor het gebruik van trekken ➤ Ervoor kunnen zorgen dat de balans met het gewicht aan de trekken bewaard blijft ➤ Weten hoe je de balans kan controleren (indien nodig de remmen hanteren om kleine onevenwichten in de balans op te vangen)
➤ De trekken op de goede hoogte hangen (is bv. nodig om de spots te kunnen richten) en merken (aanduiden tot waar ze moeten zakken of stijgen tijdens de voorstelling)	➤ Kunnen lezen en interpreteren van het decorplan ➤ Kennis van zichtlijnen
➤ De trekken bedienen tijdens de voorstelling	➤ Kennis en kunnen toepassen van de methode voor het bedienen van trekken

⁵ Het betreft hier een beperkte notie van riggen. Riggen beperkt zich hier tot vast voorziene ophangpunten in de ruimere zin van het woord en dit vereist een specifiek certificaat.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Changementen uitvoeren: <ul style="list-style-type: none"> - stukken weghalen (afhaken of wegschuiven op wieltjes) of naar de scène schuiven - ... 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De changementen kunnen uitvoeren (ingewikkelde changementen worden gerepeteerd) ➤ Stil kunnen werken (de voorstelling loopt) ➤ Fouten kunnen corrigeren
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instellen en bedienen van de geautomatiseerde trekken 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van het programma voor het instellen en bedienen van geautomatiseerde trekken

DECOR

2.2.3 Het technisch decorontwerp uitwerken

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Een technisch plan maken van het decor 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht hebben in de intenties van de decorontwerper ➤ Kennis en kunnen toepassen van methoden voor decorbouw en decormontage ➤ Ruimtelijk voorstellingsvermogen hebben ➤ Rekening kunnen houden met de haalbaarheid van het ontwerp, zowel qua prijs, qua techniek als qua vervoer
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Een proefbouw maken van het decor, teneinde het effect van het uitgewerkte decor te kunnen inschatten 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inventief kunnen omgaan met de beschikbare constructies, materialen en apparatuur van het huis.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Voorstellen doen aan de toneelmeester m.b.t. welke onderdelen van het decor men zelf gaat bouwen en welke men door het atelier laat maken of zal uitbesteden 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de mogelijkheden en beperkingen van het eigen theater op het gebied van decorbouw en kunnen bepalen wat men zelf al dan niet kan bouwen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Op basis van het technisch plan en eventueel de proefbouw overleggen met het atelier of met het privé bedrijf omtrent het te bouwen decor rekening houdend met : <ul style="list-style-type: none"> - technische uitvoering - kostprijs - transporteerbaarheid - ... 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van methoden voor decorbouw en decormontage ➤ Kunnen afwegen van verschillende factoren

2.2.4 Het technisch decorontwerp uitvoeren

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Eenvoudige decorstukken of accessoires bouwen	➤ Kunnen lezen en interpreteren van het decorontwerp ➤ Noties van metaalbewerking, houtbewerking, schrijnwerkerij, schildertechnieken, loodgieterij, constructie. ➤ Kennis van materiaal­leer ➤ Kunnen toepassen van de opeenvolgende stappen voor het bouwen van decorstukken of accessoires

2.2.5 De decormontage voorbereiden

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Het zaal- en decorplan lezen	➤ Inzicht in de methode volgens dewelke het plan is opgesteld
➤ Het decorplan aanpassen aan de zaal waar het stuk moet worden uitgevoerd	➤ Kennis van de productie, van het beoogde effect en op basis hiervan het decorplan kunnen aanpassen
➤ De opbouw van het decor op de scène coördineren en controleren	➤ Inzicht in de logische opbouw van het decor (in de beste volgorde voor de montage van het decor)

2.2.6 De decormontage uitvoeren

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ De vrachtwagen lossen en de decorstukken naar de scène brengen	➤ Kennis en toepassen van technieken voor het laden en lossen ➤ Kunnen toepassen van hef- en tiltechnieken ➤ Kennis en kunnen toepassen van technieken voor het veilig transporteren of verplaatsen van decorstukken
➤ Licht en decorstukken aan de trekken of het grid bevestigen	➤ Kennis van technieken om licht en decorstukken aan trekken of het grid te bevestigen ➤ Kunnen aanwenden van deze technieken

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Doeken behandelen, inknopen en vouwen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de verschillende soorten van doeken en hun gebruik ➤ Kunnen toepassen van de verschillende methoden voor het behandelen van doeken (o.a. het brandvrij maken ervan) ➤ Kennis en kunnen toepassen van de verschillende methoden voor het inknopen en vouwen van doeken ➤ Kennis van de gebruikte markeringssymbolen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zetstukken monteren <ul style="list-style-type: none"> - vakken - praktikabels - trappen - draaischijven - rolwagens - ... 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis en kunnen toepassen van montagetechnieken ➤ Kunnen werken met het voor montage veel gebruikte materieel ➤ Noties van houtbewerking ➤ Noties van verschillende houtsoorten, hun gebruik en mogelijkheden ➤ Noties van pneumatica ➤ Noties van hydraulica
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Elektrische elementen in het decor inbouwen (indien nodig) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen toepassen van eenvoudige werken mbt elektriciteit
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het op de scène gevestigde decor afwerken (kleine herstellingen, kleine schilderwerken) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen uitvoeren van kleine herstellingen aan en afwerking van het decor

LICHT

2.2.7 Het technisch lichtontwerp uitwerken

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het technisch lichtplan uitwerken <ul style="list-style-type: none"> - de spots kiezen - de positie van de spots bepalen - de spots nummeren 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht hebben in de intenties van de ontwerper ➤ Kennis van de verschillende soorten van spots, hun gebruik en van hun effect, ook in combinatie (eventueel ook van hun kostprijs) ➤ Kunnen toepassen van richtlijnen en methodes voor het uitwerken van een technisch lichtplan ➤ Kennis van het verloop van de voorstelling ➤ Rekening kunnen houden met de haalbaarheid van het ontwerp, zowel qua prijs, qua techniek als qua vervoer
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De lichttafel programmeren 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van kleurenleer ➤ Kennis van de mogelijkheden van een lichttafel ➤ Kennis en kunnen toepassen van de principes voor het programmeren van een lichttafel en van bewegend licht ➤ Kennis van elektriciteit ➤ Kennis van het verloop van de voorstelling ➤ Kunnen overleggen met de regisseur en de ontwerpers omtrent de kwaliteiten van het technisch lichtontwerp ➤ Een goed zicht hebben

2.2.8 Aspecten van het lichtontwerp uitvoeren

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het technisch lichtplan lezen en volgens de aanwijzingen ervan werken 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de symbolen van een lichtontwerp en kunnen interpreteren ervan ➤ Kunnen lezen en interpreteren van het technisch lichtplan
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De spots plaatsen, inhangen aan de trekken, het grid of de vaste bruggen, richten en beveiligen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de verschillende soorten van spots en hun behandelingswijze ➤ Kunnen toepassen van technieken voor het inhangen van spots ➤ Kunnen beveiligen van spots ➤ Kunnen rollen van kabels ➤ Licht- en geluidskabels herkennen en juist kunnen gebruiken
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kleurenfilters en messen op de spots aanbrengen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van kleurenleer ➤ Weten welk lichteffect een spot geeft
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aansluiten van de spots op de dimmerkast 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van elektriciteit ➤ Licht- en geluidskabels herkennen en juist kunnen gebruiken ➤ Fouten in het lichtstelsel kunnen opsporen en corrigeren (trouble shooting)

2.2.9 De lichttafel bedienen

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De lichttafel bedienen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis en kunnen toepassen van de methode voor het bedienen van de lichttafel ➤ Kennis van elektriciteit ➤ Inzicht hebben in het verloop en het ritme van de voorstelling
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cuen tijdens de voorstelling 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de productie ➤ Inzicht in de vereisten van een duidelijke cue

GELUID

2.2.10 Het technisch geluidsontwerp uitwerken

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het technisch geluidsplan maken 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht hebben in de intenties van de ontwerper ➤ Kennis van de zaal en zijn akoestische eigenschappen ➤ Kunnen omgaan met de mogelijkheden en beperkingen van de zaal bij het toepassen van het geluidsplan ➤ Kennis van akoestiek ➤ Kennis van het verloop van de voorstelling ➤ Kennis van het materiaal en zijn mogelijkheden ➤ Rekening kunnen houden met de haalbaarheid van het ontwerp, zowel qua prijs, techniek als qua vervoer
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De microfoons positioneren, teneinde de gezochte geluidskwaliteit te bereiken 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen positioneren van microfoons ➤ Kennis van de verschillende types van microfoons, hun mogelijkheden en doeleinden
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instellen van : <ul style="list-style-type: none"> - de mengtafel om de zaalmix (zaalbalans) te maken - de monitortafel om de monitormix (podiumbalans) te maken - de randapparatuur om de gezochte geluidskwaliteit te realiseren 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de mogelijkheden van een mengtafel, een monitortafel en de randapparatuur, teneinde ze zinvol te kunnen gebruiken ➤ De handleiding ervan kunnen raadplegen ➤ Kennis van elektriciteit

2.2.11 Aspecten van het technisch geluidsontwerp uitvoeren

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De versterkers, crossovers, luidsprekers, mengtafel, monitortafel of randapparatuur plaatsen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen lezen en interpreteren van het technisch geluidsontwerp ➤ Kennis en kunnen toepassen van technieken voor het leggen van kabels (zorgen dat ze niet los liggen, enz.) ➤ Kunnen rollen van kabels ➤ Licht- en geluidskabels herkennen en juist kunnen gebruiken ➤ Fouten in het geluidssysteem kunnen opsporen en corrigeren (trouble shooting)

➤ De kabels leggen van microfoons naar stage box	➤ Kunnen toepassen van technieken voor het leggen van kabels (zorgen dat ze niet los liggen, enz.) ➤ Kunnen rollen van kabels ➤ Licht- en geluidskabels herkennen en juist kunnen gebruiken
➤ De diverse apparatuur op elkaar aansluiten	➤ Kennis van het verschil in aansluiting en verschillende signalen van alle apparatuur
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ De microfoons kiezen, plaatsen en afregelen	➤ Kennis van de verschillende soorten microfoons ➤ Kunnen toepassen van de technieken voor het afregelen van microfoons

2.2.12 De geluidsapparatuur bedienen

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ De mengtafel, monitortafel en apparatuur bedienen	➤ Kennis en kunnen toepassen van methoden voor het bedienen van de apparatuur ➤ Kennis van de voorstelling

AUDIOVISUELE TECHNIKEN

2.2.13 Audiovisuele technieken toepassen

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ De onderdelen in videosystemen en projectiesystemen met verschillende aspecten op correcte wijze plaatsen en bekabelen	➤ Kennis van de verschillende onderdelen van live video- en projectiesystemen, hun mogelijkheden en gebruik ➤ Kennis van de plaats van de meest gebruikte toestellen in de keten ➤ Kunnen werken met de meest gebruikte toestellen

SPECIALE EFECTEN

2.2.14 Speciale effecten creëren en bedienen

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Speciale effecten uitvoeren en bedienen⁶ (optische effecten, mechanische effecten, geluidseffecten, sneeuw- en regeneffecten en rooeffecten) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de verschillende materialen en kunnen toepassen van technieken voor het uitvoeren en bedienen van de verschillende effecten

ONDERHOUD

2.2.15 Onderhouden en herstellen van technisch geavanceerde onderdelen

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Onderhouden van en kleine herstellingen uitvoeren aan : <ul style="list-style-type: none"> - trekken en andere theatermechanische onderdelen - pneumatische en hydraulische onderdelen van het decor - licht- en geluidsapparatuur - audiovisuele apparatuur en speciale effecten 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van mechanica ➤ Noties van pneumatica en hydraulica ➤ Kennis van elektriciteit ➤ Noties van elektronica ➤ Kunnen vaststellen van het probleem ➤ Kunnen toepassen van onderhoudstechnieken

2.2.16 Onderhouden en herstellen van technisch minder geavanceerde onderdelen

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Onderhouden en herstellen van theatertechisch materiaal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van mechanica ➤ Noties van houtbewerking ➤ Kennis elektriciteit ➤ Kunnen toepassen van technieken voor het herstellen van kabels

⁶ Het betreft hier een beperkte notie van het uitvoeren van speciale effecten. Het uitvoeren van speciale effecten vereist een specifiek certificaat.

OPBOUW EN AFBOUW

2.2.17 Opbouwen van de voorstelling

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ De vrachtwagen lossen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis en kunnen toepassen van de veiligheidsvoorschriften ➤ Kunnen laden en lossen
➤ Het uitvoeren van de opbouw	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de productie ➤ Inzicht hebben in de logica van de opbouw ➤ Efficiënt en veilig kunnen werken ➤ Rekening kunnen houden met het werk van anderen

2.2.18 De start van de voorstelling voorbereiden

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ De goede werking van de verschillende podiumtechnische onderdelen controleren	➤ Kunnen opsporen en herstellen van fouten of gebreken in de verschillende onderdelen
➤ Het interne communicatiesysteem controleren	➤ Kunnen opsporen en herstellen van fouten of gebreken in interne communicatiesystemen
➤ Ingewikkelde podiumtechnische interventies tijdens de voorstelling nogmaals overlopen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de productie ➤ Kunnen uitvoeren van alle podiumtechnische interventies
➤ De voorstelling speelklaar maken (preset)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de productie ➤ Inzicht hebben in de opeenvolgende changemenen
➤ De checklist voor de start van de voorstelling doorlopen	➤ Kunnen toepassen van de procedures die aan de start van de voorstelling voorafgaan

2.2.19 De technische nazorg van de voorstelling verzorgen

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Het verloop van de voorstelling samen met de artistieke ploeg evalueren en zo nodig bijsturen (briefing)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen overleggen met de artistieke ploeg omtrent de artistieke kwaliteiten van de podiumtechnische vormgeving ➤ Inzicht in de podiumtechniek om mogelijke aanpassingen te kunnen voorstellen
➤ Technische documentatie en materialen archiveren (plannen, foto's,...)	➤ Kennis van methodes om te archiveren en ze kunnen toepassen

2.2.20 Afbouwen van de voorstelling

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ De afbouw uitvoeren	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Efficiënt en veilig kunnen werken ➤ Rekening kunnen houden met het werk van anderen
➤ De vrachtwagen laden	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis en kunnen toepassen van de veiligheidsvoorschriften ➤ Kunnen laden en lossen

OVERLEG

2.2.21 Overleggen met de ontwerpers en met de toneelmeester

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleggen met de ontwerpers omtrent de vertaling van een artistiek in een technisch ontwerp <ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit van het technische ontwerp - technische haalbaarheid van het artistieke ontwerp 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht in de intenties van de ontwerper ➤ Inzicht in de mogelijkheden van materiaal en apparatuur ➤ Communicatief vaardig zijn
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleggen omtrent kostprijs, veiligheid, transporteerbaarheid, enz. van de bedachte technische ontwerpen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rekening kunnen houden met de kostprijs en veiligheid van de technische ontwerpen ➤ Communicatief vaardig zijn

2.2.22 Overleggen met de andere podiumtechnici en assistenten podiumtechnici

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleggen met de collega's omtrent de organisatie van het werk tijdens alle productiefasen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Een goed zicht hebben op het werk dat tijdens een productiefase moet gebeuren ➤ Inzicht in een efficiënte arbeidsverdeling ➤ Communicatief vaardig zijn
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Afspraken maken met de collega's omtrent het cuen tijdens de voorstelling 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van het verloop van de voorstelling ➤ Inzicht in de vereisten voor een duidelijke cue ➤ Communicatief vaardig zijn

ORGANISATIE, REALISATIE EN COORDINATIE

2.2.23 Begeleiden van de creatie van technische ontwerpen

Taken	Competenties
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het vertaalproces van artistieke in technische ontwerpen coördineren, rekening houdend met artistieke én technische aspecten, zowel als met de prijs, de veiligheid, de transporteerbaarheid en implementeerbaarheid in verschillende zalen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de productie ➤ Inzicht in de intenties van de ontwerpers ➤ Kennis van de mogelijkheden van materiaal, apparatuur en constructies ➤ Ruime kennis van het technische domein

2.2.24 Verantwoord besteden van de nodige en/of toegewezen budgetten

Taken	Competenties
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleggen met de technische directeur en/of productie leider omtrent de budgetten die nodig zijn voor de technische realisatie van een productie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen analyseren van wat een productie aan extra materiaal en apparatuur nodig heeft ➤ Kennis van de eigen voorraad ➤ Kunnen argumenteren van de eigen inzichten en bedenkingen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aankopen of huren van materiaal of apparatuur na overleg met de technische directeur en/of de productie leider 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van het aankoopbeleid van de organisatie ➤ Kennis van gangbare administratieve methodes en verplichtingen inzake verhuur en verkoop van materiaal en apparatuur

2.2.25 Voorbereiden van het podiumtechnische verloop van een voorstelling met het bezoekende of ontvangende gezelschap

Taken	Competenties
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De technische fiche van de eigen zaal opstellen en indien nodig actualiseren 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de eigen zaal en van eigen voorraad aan materiaal, apparatuur en constructies ➤ Kennis van de elementen in een technische fiche
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De technische fiche van een bepaalde productie opstellen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van alle logistieke vereisten voor het geven van voorstellingen van een productie (qua materialen, personen nodig voor de opbouw, enz.) ➤ Kunnen bepalen wat het reizende gezelschap zelf meebrengt en wat het verwacht van het residentiële gezelschap (qua materialen, personen nodig voor de opbouw, enz.)

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Op basis van de technische fiches overleggen met de contactpersonen (bv. de toneelmeester) van het ontvangende of bezoekende gezelschap, omtrent de technische realisatie van de productie in een gegeven zaal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de technische ontwerpen van een productie ➤ Inzicht in de artistieke kwaliteiten van een productie ➤ Kunnen overleggen en argumenteren ➤ Inzicht in veiligheidsprocedures
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Met de podiumtechnicus licht, geluid, enz. en de contactpersoon van het andere gezelschap overleggen omtrent de nodige technische aanpassingen, teneinde een productie te kunnen laten doorgaan in een gegeven zaal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de technische ontwerpen van een productie ➤ Inzicht in de artistieke kwaliteiten van een productie ➤ Kennis van de infrastructuur van een gegeven zaal ➤ Inzicht in de mogelijkheden van materiaal, apparatuur en constructies
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Na overleg met de technische directeur en/of de productie leider beslissingen nemen omtrent eventueel aan te kopen/te huren materiaal voor een bepaalde productie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de huurprijs of kostprijs van materiaal en apparatuur
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vergaderingen leiden 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht in principes voor het leiden van vergaderingen en ze kunnen toepassen

2.2.26 De opbouw van de voorstelling coördineren

Taken	Competenties
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Coördineren van de verschillende opbouwactiviteiten 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van methoden voor de vlotte opbouw van alle podiumtechnische onderdelen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Controleren of de verschillende opbouwactiviteiten naar behoren worden uitgevoerd en indien nodig ingrijpen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van methoden voor de vlotte opbouw van alle podiumtechnische onderdelen ➤ Inzicht in de knelpunten bij de opbouw van een productie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Meewerken met de podiumtechnici en assistenten podiumtechnici aan de opbouw 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht in de algemene veiligheidsvoorschriften en -procedures ➤ Kennis van ergonomische principes ➤ Efficiënt en veilig kunnen werken ➤ Rekening kunnen houden met het werk van anderen

2.2.27 De podiumtechniek tijdens de voorstelling controleren

Taken	Competenties
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het startsein voor de voorstelling geven na controle 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen gebruiken van het interne communicatiesysteem
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Controleren of alle podiumtechnische bijdragen tijdens de voorstelling correct verlopen (bv. of de apparatuur naar behoren werkt, of de cues correct worden gegeven, of de changemenen correct worden uitgevoerd, enz.) en indien nodig ingrijpen (bv. het cuen overnemen, helpen bij of aanwijzingen geven bij de changemenen, enz.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van zowel het podiumtechnische als het artistieke verloop van een productie ➤ Snel kunnen vaststellen van problemen en de oorzaak ervan kunnen opsporen ➤ Snel kunnen ingrijpen indien nodig
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toezien dat de voorstelling voor iedereen veilig verloopt en indien nodig ingrijpen (in extremis zelfs de voorstelling durven stilleggen) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht in de algemene veiligheidsvoorschriften en -procedures ➤ Kennis van EHBO en van kleine blusmiddelen ➤ Kennis van publiekstromen en van publieksevacuatie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nota's maken bij de gang van zaken tijdens de voorstelling 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen selecteren van zinvolle informatie ➤ Gelijktijdig kunnen noteren van gegevens en aandachtig volgen van de gang van zaken ➤ Kennis van vaktermen en begrippen

2.2.28 Het podiumtechnische verloop van de voorstelling evalueren

Taken	Competenties
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Evalueren van de voorstelling tijdens werkvergaderingen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van zowel het podiumtechnische als het artistieke verloop van een productie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleggen, zowel met de technische als met de artistieke ploeg, omtrent de nodige technische aanpassingen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van de mogelijkheden van apparatuur, materialen en constructies ➤ Kunnen overleggen met verschillende mensen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beslissingen nemen omtrent de uit te voeren technische aanpassingen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen bepalen welke aanpassingen nodig en zinvol zijn ➤ Beslissingen kunnen nemen op basis van vaststellingen

2.3 ONDERSTEUNENDE TAKEN

2.3.1 Instaan voor de eigen veiligheid tijdens het werken

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Ergonomisch verantwoord heffen en tillen	➤ Inzicht hebben in hef- en tiltechnieken en deze kunnen toepassen
➤ Veilig werken op hoogten	➤ Inzicht hebben in en kunnen gebruiken van persoonlijke beschermingsmaatregelen bij het werken op hoogten
➤ Veilig omgaan met materiaal, gereedschap, toestellen, apparatuur, enz.	➤ Inzicht hebben in en kunnen toepassen van de veiligheidsvoorschriften voor het werken met bepaalde gereedschappen, toestellen of apparatuur
➤ Signaleren van risico's	➤ Kunnen vaststellen van mogelijke risico's ➤ Kunnen verduidelijken welke risico's er zijn

2.3.2 Instaan voor de veiligheid van collega's podiumtechnici, acteurs, het publiek en andere betrokkenen

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Gevaarsignalen aanbrengen	➤ Kennis van pictogrammen en markeringen
➤ Eerste hulp bij ongevallen geven	➤ Kennis van EHBO ➤ Kunnen toepassen van EHBO technieken
➤ Brand voorkomen	➤ Kennis van brandrisico's en van de toepasselijke veiligheidsvoorschriften ➤ Kunnen hanteren van kleine blusmiddelen

2.3.3 De knelpunten in verband met veiligheid in kaart brengen

Taken	Competenties
Podiumtechnicus Toneelmeester	
➤ Opmaken van risico-evaluaties	➤ De risico's van bepaalde handelingen en hun onderlinge relatie, stoffen, materialen, apparatuur, constructies, enz., realistisch kunnen inschatten

2.3.4 De veiligheid voorbereiden, coördineren en controleren

Taken	Competenties
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Opmaken van veiligheids- en preventieplannen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inzicht in de algemene veiligheidsvoorschriften ➤ Inzicht in de veiligheidsvoorschriften in verband met het werken op en onder hoogten, het gebruik van mechanische toestellen of elektrische apparatuur, het gebruik van bepaalde stoffen, enz. ➤ Kennis van de toepasselijke wetgeving (AREI, Codex over het welzijn op het werk, VLAREM).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organisatie van evacuatieoefeningen en van evacuaties 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van evacuatietechnieken ➤ Kennis van publiekstromen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bewaken van de veiligheid tijdens het werken 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oog hebben voor onveilige situaties ➤ Snel kunnen ingrijpen

2.3.5 Kwaliteitszorg

Taken	Competenties
Assistent podiumtechnicus	
Podiumtechnicus	
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bevorderen van de kwaliteit van het eigen werk 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen evalueren van de kwaliteit van het eigen werk
Toneelmeester	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De eigen organisatie van het gehele technische productieproces regelmatig analyseren en beoordelen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunnen evalueren van de kwaliteit van het eigen werk
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bevorderen van de kwaliteit van het werk van de technische ploeg als geheel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De technische, organisatorische en relationele tekortkomingen kunnen vaststellen en oplossingen kunnen bedenken

2.4 BEGINNENDE BEROEPSBEOEFENAAR

Onder een beginnende beroepsbeoefenaar verstaan we de persoon die een basisopleiding heeft gevolgd en die nog geen ervaring heeft opgedaan in het beschreven beroep. In dit punt proberen we dan ook een aanduiding te geven van de taken die een beginnend beroepsbeoefenaar zo goed als direct uitvoert en de daarbij horende competenties waarover hij van in het begin dient te beschikken om de betreffende taken te kunnen uitvoeren.

Wat de podiumtechniek betreft hebben we te maken met een speciale situatie gezien de assistent podiumtechnicus eigenlijk al beschouwd kan worden als een aanduiding van een beginnend podiumtechnicus. Echter niet iedereen start als assistent podiumtechnicus. Afhankelijk van het behaalde diploma kan men ook meteen als podiumtechnicus aan de slag. Daarom is het wel zinvol om voor dergelijke situatie aan te geven welke taken en competenties voor deze beginner van toepassing zijn. Voor de toneelmeester is het aangeven van beginnend beroepsbeoefenaar ook niet van toepassing omdat men slechts toneelmeester wordt nadat men al ervaring heeft opgedaan als podiumtechnicus. Slechts een ervaren podiumtechnicus kan doorgroeien tot toneelmeester.

In volgend overzicht geven we de taken en competenties uit het profiel van de podiumtechnicus weer waarvan **niet** verwacht wordt dat iemand die na een basisopleiding, zonder ervaring, ingeschakeld wordt als podiumtechnicus ze meteen uitvoert en/of kent. Maw volgende tabel geeft een overzicht van de taken en competenties uit voorgaand profiel van de podiumtechnicus waarvan verwacht wordt dat men ze **leert door ervaring** :

Taken	Competenties
THEATERMECHANICA	
➤ Controleren van de ophangingspunten op correcte bevestiging en overbelasting	
DECOR	
➤ Een technisch plan maken van het decor	
➤ Een proefbouw maken van het decor, teneinde het effect van het uitgewerkte decor te kunnen inschatten	
➤ Voorstellen doen aan de toneelmeester mbt welke onderdelen van het decor men zelf gaat bouwen welke men door het atelier laat maken of uitbesteden	➤ Kennis van de mogelijkheden en beperkingen van het eigen theater op het gebied van decorbouw en kunnen bepalen wat men zelf al dan niet kan bouwen

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Op basis van het technisch plan en eventueel de proefbouw overleggen met het atelier of met het privé bedrijf omtrent het te bouwen decor rekening houdend met : <ul style="list-style-type: none"> - technische uitvoering - kostprijs - transporteerbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennis van methoden voor decorbouw en decormontage ➤ Kunnen afwegen van verschillende factoren
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het decorplan aanpassen aan de zaal waar het stuk moet worden uitgevoerd 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ De opbouw van het decor op de scène coördineren en controleren 	
LICHT	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cuen tijdens de voorstelling 	
GELUID	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het technisch geluidsplan maken 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instellen van : <ul style="list-style-type: none"> - de mengtafel om de zaalmix (zaalbalans) te maken - de monitortafel om de monitormix (podiumbalans) te maken - de randapparatuur om de gezochte geluidskwaliteit te realiseren 	
OPBOUW EN AFBOUW	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het verloop van de voorstelling samen met de artistieke ploeg evalueren en zo nodig bijsturen (briefing) 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Technische documentatie en materialen archiveren (plannen, foto's,...) 	
OVERLEG	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleggen met de ontwerpers omtrent de vertaling van een artistiek in een technisch ontwerp : <ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit van het technisch ontwerp - technische haalbaarheid van het artistieke ontwerp 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleggen met de toneelmeester omtrent kostprijs, veiligheid, transporteerbaarheid, enz... van de bedachte technische ontwerpen 	
ORGANISATIE, REALISATIE EN COÖRDINATIE	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Opmaken van risico-evaluaties 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Opmaken van veiligheids- en preventieplannen 	

3. COMPETENTIES

Onder competenties verstaan we het samenhangend geheel van kennis, vaardigheden en houdingen, dat aantoonbaar ontleend is aan concrete handelingen en/of taken die voorkomen in de beroepsuitoefening van de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus of de toneelmeester.

In dit hoofdstuk beschrijven we achtereenvolgend de algemene beroepskennis, de sleutelvaardigheden en de specifieke vereisten waarover de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester moeten beschikken.

3.1 ALGEMENE BEROEPSKENNIS

Ook de algemene beroepskennis delen we op in kennis die geldt voor de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus, de toneelmeester, of een aantal onder deze.

Deze algemene beroepskennis dient gelezen te worden in functie van de taken en verantwoordelijkheden voor het betreffende beroep.

	Assistent Podium- technicus	Podium- technicus	Toneel- meester
Kennis van technisch tekenen en van plan lezen			
Inzicht in de methode volgens dewelke het technisch plan is opgesteld (geluidsplan, lichtplan, decorplan, enz.).	X	X	X
Kennis van technisch tekenen in functie van de podiumtechniek.	X	X	X
Kennis van elektriciteit en elektronica			
Kennis van de basiselementen van elektrische installaties, onder meer van de principes voor de bescherming tegen kortsluiting, overbelasting, onrechtstreekse aanraking en verliesstroom, van het maken en behandelen van spanningskabels, van het monteren van eenvoudige schakelingen en voedingskasten. Kennis van technieken voor het maken en herstellen van kabels.	X	X	X

	Assistent Podium-technicus	Podium-technicus	Toneel-meester
Theoretische kennis van gelijkstroomtheorie, wisselstroomtheorie en driefase theorie. Kennis van methoden voor het fouten zoeken in elektrische systemen. Noties van elektronica.	X	X	X
Kennis van theatermechanica			
Technische kennis van de werking van hefbomen, katrollen, de toneeltoren, manuele trekken en liften. Kennis van de methode voor het bedienen van trekken. Kennis van technieken voor stellingbouw. Kennis van de methode voor het bedienen van een hoogtewerker. Kennis van puntlasten en van de maximum belastbaarheid van een trek. Kennis van geautomatiseerde trekken	X	X	X
Theoretische kennis van statische en dynamische krachtenleer, van hydraulica en pneumatica.		X	X
Kennis van veiligheid			
Kennis van en inzicht in hef- en tiltechnieken, technieken voor het laden en lossen, technieken voor het veilig transporteren of verplaatsen van decorstukken. Kennis van de veiligheidsvoorschriften bij het werken op hoogten, bij het werken met bepaalde gereedschappen, toestellen, apparatuur, stoffen, enz., bij brand. Kennis van de algemene veiligheidsvoorschriften en procedures. Kennis van de veiligheidsrisico's van bepaalde handelingen, stoffen, materialen, apparatuur, enz. Kennis van EHBO en van kleine blusmiddelen, van publiekstromen en evacuatie van het publiek. Kennis van gevarensignalisatie (pictogrammen).	X	X	X
Inzicht in het AREI, de Codex over het welzijn op het werk en de Vlarem, van de wetgeving voor het werken met derden	X	X	X

	Assistent Podium-technicus	Podium-technicus	Toneel-meester
Kennis van informatica			
Beheersen van softwareprogramma's zoals tekstverwerking en spread sheets	X	X	X
Kennis van softwarepakketten voor het instellen en bedienen van de lichttafel, de geluidstafel, de geautomatiseerde trekken enz.	X	X	X
Basiskennis van hardware en netwerken		X	X
Kennis van talen			
Kennis van theaterterminologie in het Nederlands en noties hiervan in het Frans, Engels en/of Duits.	X	X	X
Noties van gesproken Frans, Engels en/of Duits, alsook van het technisch Frans, Engels en/of Duits.		X	X
Kennis van aankoopbeheer			
Kennis van gangbare administratieve methodes en verplichtingen inzake verhuur, aankoop en verkoop van materiaal en apparatuur.		X	X
Kennis van decor			
Noties van pneumatica en hydraulica. Kennis van materiaal leer. Noties van metaalbewerking, houtbewerking, schrijnwerkerij, schildertechnieken, lastechnieken, loodgieterij en constructie. Kennis van montagetechnieken. Kennis van technieken om decorstukken aan de trekken of het grid te bevestigen. Kennis van de verschillende soorten doeken, van de methoden voor het behandelen, inknopen en vouwen van doeken. Kennis van methoden voor het changeren, met trekken en à vue. Kennis van zichtlijnen. Kennis van technieken voor het uitvoeren van kleine herstellingen.	X	X	X
Kennis van methoden voor decorbouw en decormontage. Kennis van de logische opbouw van een decor.	X	X	X
Noties van de geschiedenis, stijlen en stromingen in de decorbouw.		X	X

	Assistent Podium-technicus	Podium-technicus	Toneelmeester
Kennis van licht			
Kennis van de verschillende soorten van spots, van de methoden voor het inhangen, richten en beveiligen van spots. Theoretische kennis van kleurenleer en optica.	X	X	X
Kennis van de verschillende onderdelen van de lichtapparatuur, hun werking en gebruik. Kennis van methoden voor het instellen en bedienen van de lichttafel, inclusief bewegend licht. Theoretische kennis van optica en van de basisparameters van licht.	X	X	X
Noties van de geschiedenis van, stijlen en stromingen in de lichttechniek		X	X
Kennis van geluid			
Kennis van elektriciteit. Kennis van technieken voor het leggen en rollen van kabels. Kennis van de technieken voor het afregelen van microfoons. Kennis van aansluitingen en signalen.	X	X	X
Kennis van de verschillende onderdelen van de geluidsapparatuur (o.a. de verschillende soorten microfoons), hun werking en gebruik. Kennis van de methoden voor het instellen en bedienen van de mengtafel en de monitortafel. Kennis van het positioneren van microfoons. Theoretische kennis van geluidsleer en akoestiek.	X	X	X
Noties van de muziekgeschiedenis, van stijlen en stromingen in de muziek. Noties van orkestopstellingen. Gehoortraining. Noties van muziek lezen.		X	X

	Assistent Podium-technicus	Podium-technicus	Toneel-meester
Kennis van audiovisuele techniek			
Kennis van de verschillende onderdelen van een live videosysteem, hun mogelijkheden en gebruik. Technische kennis van de werking van de meest gebruikte toestellen. Kennis van presentatietechnieken, van projectietechnieken en van klassieke AV media.	X	X	X
Noties van stijlen in en methoden voor de montage van beeldmateriaal.		X	X
Kennis van speciale effecten			
Kennis van de algemene principes m.b.t. speciale effecten. Kennis van technieken voor de realisatie van optische-, mechanische- en geluidseffecten, sneeuw, regen, rook, enz.	X	X	X
Noties van de geschiedenis van de speciale effecten.		X	X
Kennis van dramaturgie en van scenografie			
Kennis van een gegeven productie en zijn inhoud. Inzicht in de intenties van de regisseur en de ontwerpers van een bepaalde productie.	X	X	X
Noties van de geschiedenis en van verschillende stijlen in dramaturgie en scenografie.		X	X

3.2 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Sleutelvaardigheden verwijzen naar de vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het beroep van assistent podiumtechnicus, podiumtechnicus en toneelmeester.

De beroepen die in het grijze kader staan geven weer dat de onderstaande sleutelvaardigheden gemeenschappelijk zijn voor de betreffende beroepen.

Sleutelvaardigheid	Omschrijving
Assistent podiumtechnicus	
Podiumtechnicus	
Toneelmeester	
➤ Teamgericht kunnen werken	In steeds wisselende contexten, omgeven door telkens andere mensen met andere competenties, in het kader van telkens wisselende projecten die altijd weer ander werk impliceren, vrij spontaan komen tot een efficiënte werkverdeling.
➤ Bereid zijn om te leren	Bereid zijn om zich te verdiepen in telkens nieuwe aspecten binnen het zeer diverse terrein van de podiumtechniek, dit in het licht van de realisatie van een unieke kwaliteit. Geneigd zijn om zijn licht op te steken bij anderen met de juiste expertise in één of ander deelreïn, zij het andere podiumtechnici, toeleveranciers of gespecialiseerde bedrijven.
➤ Flexibel zijn	Kunnen omgaan met spanningen, zeker de dag voor de première. Kunnen omgaan met wisselende dagindelingen, uren, opdrachten, enz. ... en dit binnen de beperkingen van de sociale wetgeving.
➤ Geduld hebben	Kunnen omgaan met momenten van non-activiteit (vooral op repetities tijdens de creatiefase). Zo mogelijk elders bijspringen of ander werk verrichten dat ook moet gebeuren binnen de podiumtechniek.
➤ Handig zijn	In staat zijn om vlot te werken met allerlei apparaten, machines, materialen, gereedschappen, enz.
➤ Stressbestendig zijn	In staat zijn om lange dagen en weken te werken, zeker tijdens de creatiefase en tijdens reizen en dit binnen het kader van de sociale wetgeving. Vooral tijdens de opbouw en de afbouw en tijdens de eigenlijke voorstellingen rustig, koelbloedig en efficiënt kunnen optreden.
➤ Verantwoordelijkheidszin hebben	Beseffen dat het welslagen van een productie - zowel artistiek als qua veiligheid - ook van de eigen bijdrage afhangt en daarnaar handelen.
Podiumtechnicus	
Toneelmeester	
➤ Assertief zijn	Op technisch gegronde wijze en met begrip voor de verwachtingen van de regisseur en zijn medewerkers, technische risico's durven signaleren.
➤ Communicatief vaardig zijn	In staat zijn om te communiceren met een zeer diverse schare van mensen en organisaties, waaronder regisseurs, ontwerpers, het management van culturele organisaties, overheden, maar ook met collega's en teamleden.
➤ Economisch ingesteld zijn	Bij het uitwerken van technische ontwerpen rekening houden met de budgetten en streven naar betaalbare oplossingen.

➤ Problemen kunnen oplossen	In staat zijn om technische moeilijkheden te detecteren en zo nodig snel op te lossen (bv. bij het 'trouble shooting'). In staat zijn om organisatorische moeilijkheden op te lossen.
➤ Ruimtelijk voorstellingsvermogen hebben	Over voldoende ruimtelijk inzicht beschikken om technische fiches en technische plannen te kunnen tekenen of begrijpend te lezen.
➤ Technisch-artistiek inzicht hebben	Doorzicht hebben in de artistieke inhoud en opbouw van theaterstukken. De intenties van de regisseur en de ontwerpers aanvoelen. In staat zijn om op een technisch-artistieke wijze bij te dragen tot een voorstelling.
Toneelmeester	
➤ Beslissingen kunnen nemen	In staat zijn om in geval van organisatorische, technische of intermenselijke problemen knopen door te hakken, of, indien ze buiten de eigen bevoegdheid vallen, te signaleren aan hogerhand (bv. de technische directeur).
➤ Kunnen organiseren	Het werk van podiumtechnici en assistenten podiumtechnici op een efficiënte wijze kunnen coördineren. Vooruit denken aan alle aspecten die het welslagen van een productie op podiumtechnisch vlak kunnen beïnvloeden.
➤ Leiding kunnen geven	In staat zijn om op een efficiënte wijze het werk te verdelen onder de assistenten podiumtechnici en podiumtechnici en om deze mensen te motiveren.
➤ Sociaal vaardig zijn	Oog hebben voor de omstandigheden waarin podiumtechnici en assistenten podiumtechnici moeten werken zowel als voor de relationele spanningen die zich tussen deze mensen kunnen voordoen. Zo nodig verzoenend kunnen optreden.

3.3 SPECIFIEKE VEREISTEN

In voorkomend geval moet de podiumtechnicus of de toneelmeester aan een aantal specifieke vereisten voldoen voor het uitoefenen van zijn beroep:

- Over een goede fysiek beschikken
- Een goed gehoor hebben
- Een goed kleurenzicht hebben
- Geen nachtblindheid hebben
- In het bezit zijn van het juiste rijbewijs voor eventueel transport

4. BIJZONDERE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Het werk van de podiumtechnici (assistent podiumtechnicus, podiumtechnicus en toneelmeester) is zeer onregelmatig. Tijdens een creatiefase bv. maken zij dikwijls zeer lange dagen, de weekends inclus. De eigenlijke voorstellingen gaan meestal 's avonds en in weekends door. Podiumtechnici en toneelmeesters die voor internationale reizende organisaties werken zijn soms weken of maanden weg van huis.

De vele onderdelen van de podiumtechniek maken dat de podiumtechnici tijdens hun werk met nogal wat potentiële risico's in aanraking komen.

Er zijn de elektrische installaties, motoren, mechanische toestellen en constructies, speciale effecten met vuur of gassen. In het slechtste geval kan men zich verwonden. Podiumtechnici die met theatermechanica bezig zijn moeten ook vaak op hoogten werken (de toneeltoren, liften). Minstens even gevaarlijk is dat zowat iedereen onder hoogten moet werken.

In het bijzonder het werk van de assistent podiumtechnicus en de podiumtechnicus is ook fysiek belastend. Er moet in dit beroep nu eenmaal veel geladen, gelost, verplaatst, geheven en getild worden. Een goede fysieke conditie, het in acht nemen van de juiste ergonomische principes en het beschikken over goede hef- en tiltechnieken zijn dan ook noodzakelijk.

Dit alles wijst nog maar eens op het primordiale belang van *veilig* werken voor de podiumtechnici. Wat dat betreft moeten Belgische podiumtechnici de codex over het welzijn op het werk volgen. Veilig werken zal in deze branche echter nooit louter een kwestie worden van het toepassen van regels. De omstandigheden waarin men moet werken zijn immers te divers om geheel in regels te vatten. Men werkt dikwijls in andere zalen. Voor elke productie werkt men weer met andere onderdelen, apparatuur, constructies. Veilig werken is dus ook een kwestie van de juiste ingesteldheid.

5. ARBEIDSORGANISATIE

Uit de afbakening en de takentabellen blijkt dat het beroep van podiumtechnicus uit een wel zeer brede waaier van taken bestaat. Hoe zijn deze taken over het algemeen verdeeld over de podiumtechnici?

Het overgrote deel van de culturele organisaties werkt met weinig podiumtechnici. Hun aantal varieert van grosso modo twee tot pakweg tien. Daar komt nog eens bij dat men zelden al zijn podiumtechnici inzet voor één productie. De enige uitzondering hierop zijn de operahuizen, waar men met grotere ploegen werkt. Hier is de arbeidsdeling en organisatie uiteraard strikter. Men heeft bv. een ploeg machinisten (theatermechanica), een ploeg licht, een ploeg geluid, enzovoort, elk met hun eigen chef, die meestal ook instaat voor het uitwerken van de technische ontwerpen. In de overige culturele organisaties wordt dan weer een veel grotere polyvalentie vereist.

Veel podiumtechnici vinden hun polyvalente manier van werken positief. Deze polyvalentie verhoogt de betrokkenheid van podiumtechnici bij een productie, wat haar kwaliteit zeker ten goede komt.

Bovendien stimuleert deze betrokkenheid de verantwoordelijkheidszin van podiumtechnici, wat zeker ook de veiligheid van hun werk ten goede komt: Een goede podiumtechnicus heeft eerder de reflex om zaken te gaan 'overbeveiligen'. Tenslotte valt polyvalentie ook vanuit het oogpunt van de efficiëntie te verdedigen. De vele interacties tussen de verschillende onderdelen van de podiumtechniek maken dat men vlotter kan werken met mensen die van vele markten thuis zijn, rekening kunnen houden met het werk van anderen, werk zien en zo nodig kunnen bijspringen.

6. KNELPUNTEN

De toenemende complexiteit van de podiumtechniek maakt dat men deze beroepen niet langer louter 'on the job' kan leren. De gebruikte apparatuur wordt steeds meer divers én gespecialiseerd. Overall is sprake van automatisering, informatisering en digitalisering. Veel taken binnen de podiumtechniek vragen een vertrouwdheid met het artistieke veld. Een gedegen vooropleiding wordt dan ook meer en meer een noodzaak.

Op dat vlak zijn de mogelijkheden in Vlaanderen vrij beperkt. Er bestaat momenteel geen specifieke opleiding op niveau van het secundair onderwijs. Een hogeschoolopleiding bestaat wel. Daarnaast zijn er een paar korte en initiërende opleidingen.

7. TOEKOMSTIGE EVOLUTIES

- Lichttafels en mengpanelen maken de overgang door van analoog naar digitaal
- Mechanische trekken worden langzaam aan vervangen door geautomatiseerde trekken
- Het aandeel van puur manueel en fysiek werk neemt hierdoor af
- Vergaande informatisering, er wordt veel meer met netwerken gewerkt die meerdere aspecten zoals geluid licht,... integreren in één systeem
- Heel wat hardware wordt vervangen door software.
- Men ziet naar de toekomst ook meer en meer specialisaties opduiken.
- Vervaging van de grenzen tussen technische en artistieke beroepen.
- Toenemende verantwoordelijkheid en dit vooral op het vlak van veiligheid.
- Toenemende internationalisering.

8. BEROEPSFICHE

CLUSTER PODIUMTECHNIEK Assistent podiumtechnicus Podiumtechnicus Toneelmeester	
ANDERE MOGELIJKE BENAMINGEN Theatertechnicus	NIET VERWARREN MET
OMSCHRIJVING De <u>assistent podiumtechnicus</u> assisteert de podiumtechnicus bij het uitvoeren van technische ontwerpen. Zijn belangrijkste taken situeren zich in de voorbereiding en de nazorg, meer bepaald de opbouw en de afbouw, van een voorstelling. Hij staat dus onder meer in voor de implementatie van de verschillende podiumtechnische onderdelen in de zaal. De <u>podiumtechnicus</u> staat in voor de realisatie van de podiumtechnische zijde van een wijde waaier aan voorstellingen, optredens, evenementen, enz. Hij is bij deze activiteiten betrokken van bij de creatie tot aan de nazorg. Zijn belangrijkste taken zijn het ontwerpen en het uitvoeren van technische ontwerpen, dit in alle onderdelen van de podiumtechniek, namelijk theatermechanica, decor, licht, geluid, audiovisuele technieken en speciale effecten. De <u>toneelmeester</u> houdt zich bezig met de organisatie van de podiumtechnische zijde van alle fasen van het productieproces. Zijn werk betreft de coördinatie, controle en evaluatie van het gehele technische productieproces. Tevens verzorgt hij het overleg met het bezoekende of ontvangende gezelschap omtrent technische aangelegenheden en draagt hij de eindverantwoordelijkheid over het hele technische productieproces.	

TAKEN

Assistent podiumtechnicus/ podiumtechnicus/ toneelmeester

- Bedienen van de theatermechanica
- Het technisch decorontwerp uitvoeren
- De decormontage uitvoeren
- Aspecten van het lichtontwerp uitvoeren
- De lichttafel bedienen
- Aspecten van het technisch geluidsontwerp uitvoeren
- Onderhouden en herstellen van technisch minder geavanceerde onderdelen
- Opbouwen van de voorstelling
- Afbouwen van de voorstelling
- Overleggen met de andere podiumtechnici en assistenten podiumtechnici
- Instaan voor de eigen veiligheid tijdens het werken en voor de veiligheid van collega's podiumtechnici, acteurs, het publiek en andere betrokkenen
- Instaan voor kwaliteitszorg

Podiumtechnicus/ toneelmeester

- Plannen en controleren van de theatermechanica
- Het technisch decorontwerp uitwerken
- De decormontage voorbereiden
- Het technisch lichtontwerp uitwerken
- De lichttafel bedienen : cunen tijdens de voorstelling
- Het technisch geluidsontwerp uitwerken
- De geluidsapparatuur bedienen en microfoons kiezen, plaatsen en afregelen
- Audiovisuele technieken toepassen
- Speciale effecten creëren en bedienen
- Onderhouden en herstellen van technisch geavanceerde onderdelen
- De start van de voorstelling voorbereiden
- De technische nazorg van de voorstelling verzorgen
- Overleggen met de ontwerpers en met de toneelmeester

- De knelpunten in verband met veiligheid in kaart brengen

Toneelmeester

- Begeleiden van de creatie van technische ontwerpen
- Verantwoord besteden van de nodige en/of toegewezen budgetten
- Voorbereiden van het podiumtechnische verloop van een voorstelling met het bezoekende of ontvangende gezelschap
- De opbouw van de voorstelling coördineren
- De podiumtechniek tijdens de voorstelling controleren
- Het podiumtechnische verloop van de voorstelling evalueren
- De veiligheid voorbereiden, coördineren en controleren

COMPETENTIES

KENNIS

Assistent podiumtechnicus/ podiumtechnicus/ toneelmeester

- Kennis van technisch tekenen en van plan lezen in functie van de podiumtechniek
- Kennis van elektriciteit en elektronica
- Kennis van theatermechanica
- Kennis van veiligheid : veilig transport, veiligheidsvoorschriften en –risico's, EHBO, inzicht in AREI en wetgeving terzake
- Kennis van informatica : beheersen van softwareprogramma's en pakketten voor het instellen en bedienen van lichttafel, geluidstafel ed
- Kennis van talen : theaterterminologie
- Kennis van decor : kennis van montagetechnieken, van methoden voor het changeren, kennis van het uitvoeren van kleine herstellingen
- Kennis van licht : kennis van verschillende soorten spots, van onderdelen van lichtapparatuur, de werking en het gebruik en van de instelling en de bediening van de lichttafel
- Kennis van geluid : kennis van elektriciteit, van aansluitingen en signalen, van verschillende onderdelen van de geluidsapparatuur en van methoden voor het instellen en bedienen van de meng- en monitortafel
- Kennis van audiovisuele techniek : kennis van de onderdelen van een live videosysteem, mogelijkheden en gebruik en van presentatietechnieken
- Kennis van speciale effecten : kennis van algemene principes en van technieken voor de realisatie ervan
- Kennis van dramaturgie en van scenografie : kennis van de inhoud van een productie

Podiumtechnicus/ toneelmeester

- Kennis van informatica : basiskennis hardware en netwerken
- Kennis van talen :noties van gesproken Frans, Engels en/of Duits
- Kennis van gangbare administratieve methodes en verplichtingen inzake verhuur en verkoop van materiaal en apparatuur
- Noties van geschiedenis, stijlen en stromingen van verschillende aspecten van de podiumtechniek

SLEUTELVAARDIGHEDEN

Assistent podiumtechnicus/ podiumtechnicus/ toneelmeester

- Teamgericht kunnen werken
- Bereid zijn te leren
- Flexibel zijn
- Geduld hebben
- Handig zijn
- Stressbestendig zijn
- Verantwoordelijkheidszin hebben

Podiumtechnicus/ toneelmeester

- Assertief zijn
- Communicatief vaardig zijn
- Economisch ingesteld zijn
- Problemen kunnen oplossen
- Ruimtelijk voorstellingsvermogen hebben
- Technisch-artistiek inzicht hebben

Toneelmeester

- Beslissingen kunnen nemen

- Kunnen organiseren
- Leiding kunnen geven
- Sociaal vaardig zijn

SPECIFIEKE VEREISTEN

- Over een goede fysiek beschikken, een goed gehoor hebben, niet kleurenblind zijn en geen nachtblindheid hebben, over het geschikte rijbewijs beschikken voor transport

OPLEIDING EN ERVARING

- Wie een A2 opleiding heeft gevolgd kan aan de slag als assistent podiumtechnicus. Na voldoende ervaring opgedaan te hebben kan deze persoon doorgroeien naar podiumtechnicus. Wie een A1 opleiding heeft gevolgd kan mogelijk direct als podiumtechnicus aan de slag. Toneelmeester wordt men enkel na ervaring te hebben opgedaan als podiumtechnicus.

TWERKSTELLINGSMOGELIJKHEDEN

- Podiumtechnici kunnen ingeschakeld worden in theatergezelschappen, kunstcentra, cultuurcentra en gemeenschapscentra, schouwburgen en festivals die zich ondermeer bezighouden met de productie, presentatie en verspreiding van gesproken theater, dans muziektheater, figuren- en straattheater, muziek, evenementen en tentoonstellingen.

DOORGROEIMOGELIJKHEDEN

- Wie begint als assistent podiumtechnicus kan na verloop van tijd doorgroeien naar het beroep podiumtechnicus. Een podiumtechnicus kan doorgroeien als ontwerper, productie leider, leider van de technische ploeg of gebouwbeheerder. Wie voldoende ruime ervaring heeft opgedaan als podiumtechnicus kan ook doorgroeien tot toneelmeester.

ARBEIDSORGANISATIE

- De meeste culturele organisaties werken met weinig podiumtechnici. Deze worden niet steeds allemaal ingezet voor één enkele productie. Het gaat om polyvalente mensen die in alle aspecten van de podiumtechniek inzetbaar zijn. Operahuizen hebben doorgaans grotere ploegen waardoor de arbeidsdeling daar strikter is en elke podiumtechnicus zijn specialisatie heeft (licht, geluid,...)

ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

- Onregelmatig werk
- Risico op verwondingen door het werken met elektrische installaties, motoren, mechanische toestellen en constructies,...
- Fysiek belastend door het vele laden en lossen, verplaatsen, heffen en tillen van zware materialen

KNELPUNTEN

- Een goede vooropleiding wordt meer en meer een noodzaak omwille van de toenemende complexiteit van de podiumtechniek wat betreft automatisering, informatisering en digitalisering

TOEKOMSTIGE EVOLUTIES

- Automatisering op het vlak van onder andere lichttafels, mengpanelen, trekken,...
- Informatisering : meer netwerken, integratie van verschillende aspecten van de podiumtechniek in één systeem
- Meer specialisaties

9. VERKLARENDE WOORDENLIJST

- Cuen Tijdens de voorstelling de commando's geven aan de andere podiumtechnici, dit op basis van het draaiboek
- Draaiboek Document waarin het podiumtechnische verloop van een voorstelling staat genoteerd
- Dramaturgie In strikte zin betreft ze het omgaan met teksten. In ruime zin betreft ze het omgaan met elk mogelijk artistiek gegeven en het creëren van een opbouw met dat gegeven (bv. het gegeven kan ook een rocknummer zijn of een louter commerciële doelstelling).
- Kennis van methoden en technieken Een methode of techniek is een manier om iets te doen; een aaneenschakeling van handelingen gericht op een bepaald doel.
Is het proces eerder cerebraal dan gaat het om een methode (bv. een handleiding voor het werken met een computerprogramma). Is het proces eerder manueel dan gaat het om een techniek (bv. kableren of elektrische kabels leggen)
- Kennis van mogelijkheden Kennis van de verschillende soorten materialen of apparatuur die op de markt bestaan en waarvoor ze kunnen worden gebruikt.
Bv. Een microfoon van type x kan y en z
- Laadplan Plan dat weergeeft hoe de vrachtwagen moet worden geladen.
- Mengtafel Apparatuur gebruikt om de zaalmix te maken (het geluid dat de toeschouwers te horen krijgen).
- Messen Onderdelen van een profielspot om de lichtbundel te begrenzen
- Monitortafel Apparatuur gebruikt om de monitormix te maken (het geluid dat acteurs of muzikanten op de scène en/of in de orkestruimte te horen krijgen).
- Riggen Het voorzien van ophangstructuren.
- Scenografie Betreft de theateromgeving in de ruime betekenis van het woord en slaat zowel op de architectuur als op de vormgeving van een voorstelling.
- Technische en artistieke repetities Repetities waarin respectievelijk het technische of artistieke aspect van een productie centraal staan
- Technische fiche van de zaal Fiche met de technische inrichting en faciliteiten van de zaal.

-
- Technische fiche van een productie
Fiche met de vereisten en toelichtingen van een voorstelling die aan de ontvangende organisatie worden gesteld, op logistiek en technische vlak.
 - Technische kennis
Weten *hoe* apparatuur werkt.
Bv. Weten hoe een microfoon akoestische energie omzet in elektrische energie (dit veronderstelt theoretische kennis).
 - Theoretische kennis
Kennis van fysische wetmatigheden of principes.
Bv. uit de elektriciteit: de wet van Ohm.
 - Trekken
Systemen van metalen buizen en staalkabels die men kan neerlaten en waaraan spots, decorstukken, doeken en dergelijke worden opgehangen.
 - Trekkenwand
Wand met geleiders voor de tegengewichten van trekken.
 - Zaalplan
Grondplan op schaal van de scene en de zaal met alle mogelijke details.

**LIJST VAN ORGANISATIES EN BEDRIJVEN DIE DEEL UITMAAKTEN VAN DE
CONFERENTIES 'ASSISTENT PODIUMTECHNICUS, PODIUMTECHNICUS EN
TONEELMEESTER'.**

<i>ABVV</i>	<i>Mevrouw L. MUYLAERT</i>
<i>ACV / VLAAMSE DIRECTIE PODIUMKUNSTEN</i>	<i>De heer JP. VAN DER VURST</i>
<i>BASTT (Belgische Associatie van Scenografen en Theatertechnici)</i>	<i>Mevrouw R. WERCKX</i>
<i>BOURLA / HET TONEELHUIS</i>	<i>De heer I. VAN DE WATERINGEN</i>
<i>CC DE SCHAKEL</i>	<i>De heer F. D'HAENE</i>
<i>CC DE SCHAKEL</i>	<i>De heer H. TIMMERMAN</i>
<i>CC DE VELINX</i>	<i>De heer K. SANTERMANS</i>
<i>CULTUUR LOKAAL</i>	<i>De heer K. BIEBAUW</i>
<i>DE SINGEL</i>	<i>De heer P. VAN DIEST</i>
<i>Freelance</i>	<i>De heer E. WILMS</i>
<i>HET PALEIS</i>	<i>De heer D. VANHAUTE</i>
<i>HET PALEIS</i>	<i>De heer R. POTTIER</i>
<i>HET PALEIS</i>	<i>De heer W. SCHUTTERS</i>
<i>KONINKLIJK BALLETT VAN VLAANDEREN</i>	<i>De heer G. CANFYN</i>
<i>PIANOFABRIEK</i>	<i>De heer P. VERRETH</i>
<i>RITS</i>	<i>De heer C. VAN GOETHEM</i>
<i>RITS</i>	<i>De heer M. VANDERMEULEN</i>
<i>VDP (Vlaamse Directies voor Podiumkunsten)</i>	<i>Mevrouw L. DEJONGHE</i>
<i>VIVO (Vlaams instituut voor Vorming en Opleiding in de social profit)</i>	<i>Mevrouw K. STAS</i>
<i>VLAAMSE OPERA GENT</i>	<i>De heer P. SCHILLEWAERT</i>

VOORUIT KUNSTENCENTRUM

De heer E. TEMMERMAN

VVC (Vereniging Vlaamse Cultuurcentra)

De heer P. SERGIER

De heer J. VAN HOYEN

BRONNEN - LITERATUURLIJST

Interviews:

- Chris Van Goethem. Freelancer, lesgever aan het RITS
- Pierre van Diest. Kunstencentrum Desingel, Antwerpen
- Dirk Vanhautte en Roger Pottier. Het paleis, Antwerpen
- Philippe Dygneffe. Victoria, Gent
- Mark Dewit, Kaaitheater, Brussel
- Guido Canfyn. Koninklijk Ballet van Vlaanderen, Antwerpen
- Peter Schillewaert. Vlaamse Opera Antwerpen en Gent
- Paul Cox, CC De Warande, Turnhout
- Rudy Dox, CC Hasselt
- Luc Van Plasse, Rudy de Wagenaere. CC Kortrijk
- Danny Christiaens, CC Leopoldsburg
- Pascal Verreth. Pianofabriek, Brussel
- Ilia van de Wateringen en Koos Zwart. Bourlaschouwburg, Antwerpen
- Koen Derthoge, CC Westrand, Dilbeek

Documenten:

- Malfait, D. (1996). Het opstellen van een beroepsprofiel, het proces van A tot Z. Leuven: HIVA.
- Schweizer Verband Technische Bühnenberufe. Berufsbilder der technischen Bühnenberufe Theater und Fernsehen.
- Sels, L. (1995). Een koninklijke weg ...ook voor Vlaanderen, een studie naar methoden voor de ontwikkeling van functie –en beroepsprofielen. Leuven: HIVA.

-
- SERV (2001). Handleiding voor het opstellen van beroepenstructuren, beroepsprofielen en beroepenfiches. Brussel: SERV.
 - Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten & HayGroup. Functiebeschrijvingen voor de podiumkunsten.
 - Stephen Scott Ricardson. Technical Theatre Handbook. WPI
 - Verslag Seminar ArboPodium. Veiligheid, gezondheid en welzijn in de podiumkunsten. Regelgeving, management en gezond verstand op het gebied van arbeidsomstandigheden en arbeidstijden.